

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра германської і фіно-угорської філології

Курсова робота з зіставного мовознавства на тему:

Прикметник в сучасній англійській та українській мовах

Студентки групи Па 01-21 факультету
германської філології і перекладу
денної форми навчання спеціальності
035 Філологія Англійська мова і
література, друга іноземна мова,
переклад

Сорокіної Юлії Вікторівни

Науковий керівник:

Д.ф.н., доц.Шутова Марія

Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of Germanic and Finno-Ugrian Philology

Term Paper

Adjective in Modern English and Ukrainian

Sorokina Yuliia

Pa 01-21

Germanic Philology and

Translation Faculty

English language and literature,

the second foreign language,

translation

Research Adviser Assoc. Prof.

DrSc (Linguistics) Shutova M.O.

Kyiv 2024

ВСТУП

Актуальність теми. Стрімкі соціально-політичні, економічні та культурні процеси спричинили зміни, що докорінно трансформують поняття та сприйняття сьогоденності та сучасника через тексти. Саме мова, у першу чергу, прагне осягнути наслідки історичних, політичних та культурних змін.

Прикметник є одною із найбільш популярних частин мови. Не можливо уявити текст англійською, українською та будь-якою мовою без вживання жодного прикметника, за допомогою якого читач заглиблюється та поринає у написане. Окрім того, історично прикметники відіграють важливу роль у формуванні світосприйняття народу.

Зокрема такі українські вчені як Іван Вихованець, Олександр Потебня та Ігор Мельчук займались вивченням прикметника в нашій мові. Вагомий внесок у вивчення прикметника в англійській мові зробили Леонард Блумфільд та Чарльз Фриз.

На мою думку, вивчення прикметника як самостійної частини мови є необхідним дослідженням у широкому аспекті сприйняття граматики, та за допомогою порівняльних методів виявити спільні риси прикметника в англійській та українській мовах. Завдяки цій науковій роботі можна зрозуміти емоційну забарвленість слів в обох мовах та виокремити етапи розвитку прикметника, як самостійної частини мови.

Мета роботи: Проаналізувати використання прикметника, як самостійної частини мови у сучасному англійському тексті та у відповідній літературі у перекладі українською мовою.

Завдання: Проаналізувати особливості ступенів порівняння в обох мовах та виділити класифікації прикметників.

Відповідно, **об'єкт дослідження моєї роботи:** прикметник, його розряди за значенням, ступені порівняння, морфологічна будова та словотвір прикметників.

За **предмет дослідження** правимо визначити характерні відмінні та спільні риси прикметника в українській та англійській мовах.

Методи дослідження: описовий (визначення періоду та причин появи нових прикметників), історичний (дослідження особливостей прояву прикметників протягом період розвитку тексту), інтерпретаційний (вивчення варіантів відтворення прикметників в українській мові).

Практичне значення роботи. Отримані результати можуть бути використані при вивченні прикметників на заняттях з граматики та/або ТПП (теорії та практики перекладу з англійської мови) в університеті

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури.

ЗМІСТ	
РОЗДІЛ 1	
ПРИКМЕТНИК ЯК САМОСТІЙНА ЧАСТИНА	
МОВИ.....	6
1.1. Визначення терміна “Прикметник” як самостійної частини мови в англійській та українській мовах.....	6
1.2. Класифікація прикметників за значенням.....	6
1.3. Форми та ступені порівняння прикметника в англійській та українській мовах.	8
1.4. Морфологічна будова прикметника в англійській та українській мовах.	11
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	12
РОЗДІЛ 2 ПРИКМЕТНИК У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ТА УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ	13
2.1. Умови появи нових/сучасних прикметників в англійській та українській мовах.....	13
2.2. Словотвір прикметників в англійській та українській мовах.....	14
2.3. Синтаксична та морфологічна функція прикметника при перекладі з англійської мови на українську.	16
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	18
ВИСНОВКИ.....	19
РЕЗЮМЕ.....	20
SUMMARY.....	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	22

РОЗДІЛ 1

ПРИКМЕТНИК ЯК САМОСТІЙНА ЧАСТИНА МОВИ

1.1 Визначення терміна “Прикметник” як самостійної частини мови в англійській та українській мовах.

Прикметник (лат. *adjectivum*, англ. *adjective*) – самостійна частина мови, що виражає ознаку предмета і відповідає на питання “який?”, “яка?”, “яке?”, “які?”, “чий?”, “чия?”, “чиє?”, “чиї?” (Авраменко, Блажко, 2011).

С.О. Караман у своїй книжці пропонує таке визначення прикметника: прикметник – це частина мови, яка виражає постійну ознаку предмета, граматично виявлену в категоріях роду, числа і відмінка (Караман, 2011).

В своїй роботі приймаю до уваги визначення О. Авраменка (2011), оскільки за думкою С.О. Карамана (2011) прикметник виражає постійну ознаку предмету, проте деякі ознаки не є статичними і підлягають змінам. Наприклад: “чудовий настрій – поганий настрій”.

В англійській мові прикметник виконує ті ж самі функції, що і в українській, проте є морфологічні відмінності. Так наприклад в українській мові можуть бути словосполучення “розумна дитина”, “розумні діти” або “розумній дитині”. В усіх трьох випадках прикметник узгоджується з іменником у роді, числі та відмінку. На відмінну від іменників, форми роду, числа і відмінка прикметників не є самостійними, вони залежні від форм роду, числа і відмінка іменників. Проте в англійській мові форма прикметника не змінюється, наприклад “clever child” (розумна дитина) “clever children” (розумні діти).

В українській мові, як правило, прикметники стоять перед іменником і виконують функцію означення. Наприклад: “Яскраве сонце засліпило мені очі”. Окрім означення, прикметник також може виступати як іменна частина складеного присудка. Наприклад “Дівчинка була вродливою.” В англійській

мові більшість прикметників можуть стояти як в означальній позиції “Nice girl” (Гарна дівчина), так і в предикативній “The girl is nice” (Дівчина – гарна.).

1.2 Класифікаці прикметників за значенням.

В українській мові виокремлюють *якісні, відносні, відносно-якісні, присвійні, присвійно-відносні та присвійно-якісні* прикметники. Подані прикметники, в своїй праці описує М. Я. Плющ (Плющ, 2010).

Якісні прикметники описують ознаки предметів. Серед якісних прикметників можна утворити тематичні групи, наприклад група прикметників, що сприймаються за допомогою зору: “великий”, “блакитний”, “круглий”. Група за смаковими властивостями предмету: “солодкий”, “солоний”, “кислий”. Група за фізичними властивостями: “холодний”, “твердий”, “рідкий”. Група за фізичними властивостями людини та інших істот: “худий”, “сліпий”, “лисий”, “стрункий”. Група за психічними властивостями та особливостями характеру: “добрий”, “дурний”, “веселий”.

Відносні прикметники описують ознаку предмету за його відношення до іншого предмети, явища, дії. Наприклад: “картонний”, “денний”, “місячний”. Виразною особливістю відносних прикметників є те, що вони не утворюють ступені порівняння, на відміну від якісних прикметників. Відносні прикметники можна поділити на тематичні групи, наприклад група, що стосується назв ознак за матеріалом: “скляна”, “шовкова”, “дерев’яна”. Наступною групою за відношенням до різних вимірів: “хвилинна”, “метрова”, “кілограмова”. Третьою групою є назви ознак предметів за призначенням, функціями та іншими особливостями: “плавальний костюм”, “читальний зал”. Четвертою групою є назви ознак предметів за належністю їх до установи або організації: “університетський спортзал”, “шкільний сад”. Остання п’ята тематична група є за назвою ознак предметів за просторовим відношенням до інших предметів: “приміська електричка”, “прикордонне місто”.

Відносно-якісні прикметники – це відносні прикметники, які можуть переходити до розряду якісних. Наприклад такі прикметники як “сливовий” та “персиковий” можуть характеризувати пиріг (і в цьому випадку будуть відносні), а можуть характеризувати колір вбрання (в цьому випадку будуть якісні).

Присвійні прикметники характеризують приналежність предмета якійсь істоті. Наприклад: “материнська пісня”, “Сашина автівка”.

Присвійно-відносні прикметники поєднують в собі характеристики і відносних і присвійних прикметників, як правило відповідають на запитання “який?”, “яка?”, “які?”, “яке?”. Наприклад “батьківський”, “качиний”.

Присвійно-якісні прикметники – це присвійно-відносні прикметники, які набувають якісних властивостей. Наприклад: “винятково дружня розмова”.

В англійській мові виокремлюють якісні прикметники (*qualitative adjectives*), відносні прикметники (*relative adjectives*) та кількісні прикметники (*quantitative*) (Корунець, 2006).

Якісні прикметники (*qualitative adjectives*) в англійській мові виконують туж саму функцію, що і в українській мові, вказують на ознаку предмета. Наприклад: “nice”, “wonderfull”.

Відносні прикметники (*relative adjectives*) в англійській мові виконують туж саму функцію, що і в українській мові, описують ознаку предмету за його відношення до іншого предмети, явища, дії. Наприклад: “silken”, “weekly”.

Кількісні прикметники (*quantitative*) в англійській мові вказують на кількість предметів. Наприклад: “many”, “few”.

1.3 Форми та ступені порівняння прикметника в англійській та українській мовах.

В українській мові мовознавець О.М. Авраменко виокремлює два ступені порівняння прикметників: *вищий* та *найвищий* (Авраменко, Блажко, 2011).

Вищий ступінь порівняння прикметників використовується для порівняння одного предмета з іншим. У вищому ступені розрізняють дві форми прикметників: проста форма та складена форма.

Проста форма порівняння прикметників у вищій ступені формується за допомогою додавання суфіксів “-ш-“ та “-іш-“ до кореня або основи слова. Наприклад: “холодний – холодніший”, “гарний – гарніший”.

Складена форма порівняння прикметників у вищій ступені формується за допомогою додавання слів “більш”, “менш” до прикметника у початковій формі. Наприклад: “більш добрий”, “менш теплий”.

Найвищий ступінь порівняння прикметників використовується для підкреслення того, що ознака виявляється найбільшою мірою.

Проста форма порівняння прикметників у найвищій ступені формується за допомогою додавання префіксу “най-“ до вищого ступеню порівняння прикметника. Наприклад: “найгарніший”, “найхолодніший”.

Складена форма порівняння прикметників у найвищому ступені формується за допомогою додавання слів “найбільш”, “найменш” до прикметника у початковій формі. Наприклад: “найбільш добрий”, “найменш холодний”.

Більш того, в українській мові є виключення у формуванні форм порівняння прикметників. Такі прикметники утворюють ступені порівняння не за правилом. Наприклад: “хороший – ліпший – найліпший”, “гарний – кращий – найкращий”.

Окрім цього, важливо зазначити, що якісні прикметники з префіксами “архі-“, “за-“, “над-“, “пре-“, “пра-“, “ультра-“ не утворюють ступені порівняння. Наприклад: “архіважливий”, “зависокий”, “ультрадовгий”.

Якісні прикметники з суфіксами “-ав-“, “-яв-“, “-еньк-“, “-усеньк-“, “-ісіньк-“, “-юсіньк-“, “-езн-“ також не утворюють ступені порівняння. Наприклад: “величезний”, “русявий”, “глибоченький”, “малюсінький”.

Також, не можна утворити ступені порівняння якісних прикметників з абсолютною ознакою. Наприклад: “лисий”, “сліпий”, “хворий”, “босий”.

В англійській мові так само, як і в українській є два ступені порівняння: вищий (*comperative*) і найвищий (*superlative*) (Murphy, 2012).

Вищий ступінь порівняння прикметників використовується для порівняння одного предмета з іншим. У вищому ступені розрізняють два варіанти утворення форми прикметників: проста форма (за допомогою суфікса) та складена форма(за допомогою додавання *more* та *most*).

Проста форма порівняння прикметників у вищій ступені використовується для коротких прикметників, що складаються з двох складів. Вища форма порівняння утворюється за допомогою додавання суфікса “-er-“ до кореня або основи слова. Наприклад: “short – shorter”, “small – smaller”, “warm – warmer”.

Складена форма порівняння прикметників у вищому ступеню використовується для довгих прикметників, які складаються більш ніж з двох складів. Наприклад: “dangerous”, “beautiful”. У випадку з довгим прикметником, перед ним вживається слово “more”. Наприклад: “dangerous – more dangerous”, “beautiful – more beautiful”, “interesting – more interesting”.

Найвищий ступінь порівняння прикметників використовується для підкреслення того, що ознака виявляється найбільшою мірою.

Проста форма порівняння короткого прикметників у найвищій ступені формується за допомогою додавання суфіксу “-est-“ до початкового ступеню прикметника та перед словом вживається визначений артикль “the”. Наприклад: “small – the smallest”, “warm – the warmest”, “short – the shortest”.

Складена форма порівняння прикметників у найвищому ступені використовується для довгих прикметників, які складаються більш ніж з двох складів. У випадку з довгим прикметником, перед ним вживається слово

“most” з визначеним артиклем “the”. Наприклад: “dangerous – the most dangerous”, “beautiful – the most beautiful”, “interesting – the most interesting”.

В англійській мові, так само як і в українській існують “неправильні” прикметники, які утворюють ступені порівняння не за правилом, наведеним вище. Наприклад: “good – better – the best”, “bad – worse – the worst”, “many – more – the most”.

Ще однією спільною рисою прикметників в обох мовах є наявність прикметників, від яких не можна утворити порівняння. Такі прикметники називаються “non-gradable”. Наприклад: “dead”, “blind”, “bold”.

1.4 Морфологічна будова прикметника в англійській та українській мовах.

В українській мові прикметник узгоджується з іменником у числі, відмінку та роді. Наприклад: “гарний хлопець – гарні хлопці”, “гарна дівчина – гарній дівчині”.

Вище вже було зазначено, що прикметник в українській мові може змінюватись відповідно до форми порівняння.

Якщо іменник жіночого роду, то прикметник в називному відмінку, як правило має закінчення “а”, в чоловічому роді – “ий”, в середньому – “е”.

Наприклад: “біла пташка” (жіночий рід), “білий килим” (чоловічий рід), “біле дерево” (середній рід).

Прикметники можуть мати форму множини: “гарна дитина” (однина) – “гарні діти” (множина).

Також, прикметник в українській мові може відмінюватись за відмінками.

Називний: гарна дитина, гарні діти

Родовий: гарної дитини, гарних дітей

Давальний: гарній дитині, гарним дітям

Знахідний: гарну дитину, гарних дітей
Орудний: гарною дитиною, гарними дітьми
Місцевий: на гарній дитині, на гарних дітях
Кличний: гарна дитино! гарні діти!

На відміну від української мови, прикметник в англійській мові не узгоджується у числі, відмінку та роді з іменником. Наприклад: “nice child”, “nice children”, “nice tree”.

Проте, важливо звернути увагу на творення прикметників за допомогою закінчень “ing” та “ed”. Закінчення “ing”, як правило використовується для тих прикметників, які описують предмет. Наприклад: “interesting book”, “satisfying book”. Закінчення “ed” використовується для тих прикметників, які описують людину. У перекладі на українську мову такі прикметники передаються дієприкметниковим зворотом. Наприклад: “interested person – зацікавлена людина”, “satisfied person – задоволена людина”(Murphy, 2012).

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Підсумовуючи все вище зазначене, хотілось би наголосити, що прикметник в українській та англійській мовах має багато спільних та унікальних рис. В українській та англійській мові прикметник виконує однакові синтаксичні функції, виступаючи означенням чи іменною частиною присудка. В українській та англійській мовах прикметник має спільні розряди прикметників за значенням. В обох мовах простежується схожість у формуванні порівняння прикметників. Обидві мови мають дві форми порівняння: вища та найвища, обидві мови використовують суфікси для утворення порівняльної ступені. В обох мовах існують прикметники, від яких неможливо утворити ступені порівняння, в англійській мові такі прикметники називаються non-gradable.

Проте, важливо зазначити, що прикметник в англійській мові не узгоджується з іменником, з яким вживається, у числі, роді та відмінку. Це є характерною рисою аналітичної мови, в якій зв'язки у реченні передані за допомогою граматичних конструкцій.

РОЗДІЛ 2

ПРИКМЕТНИК У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ТА УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

2.1 Умови появи нових/сучасних прикметників в англійській та українській мовах.

Двадцять перше століття є неймовірно потужним ретранслятором досягнень людини у різних сферах життя. Найкраще це можна спостерігати через призму технічного прогресу. Новітні винаходи обумовлюють появу нової лексики та запозичень в інші мови. Так українська мова продовжує поповнювати свій словниковий запас англіцизмами та барбаризмами.

Основною і найголовнішою умовою появи нових прикметників в англійській мові є технічний прогрес та розвиток інтернету. Так, наприклад, у зв'язку з виникненням нової інтернет валюти, виник прикметник, яким можна описати приналежність предмету до сфери крипто валюти – “crypto-powered”. Ще одним не менш яскравим прикладом є прикметник “virtual”, що описує належність події чи предмету до згенерованою комп'ютером реальністю.

У зв'язку з активним використанням соціальних мереж також з'являються нові прикметники для опису події. Наприклад: “cringe” (описує сором, через те, що щось є дуже дурним) (CD) “haptic” (прикметник, який описує відчуття вібрації від телефону) (CD).

В українську мову новітні прикметники потрапляють шляхом запозичення з інших мов. Наприклад той же самий прикметник “cringe”

потрапив в українську мову шляхом транслітерації. Наприклад: “крінжові історії” (ті історії, що викликають сором) (Словотвір, 2024) .

2.2 Словотвір прикметників в англійській та українській мовах.

В українській мові нові прикметники можуть утворюватися декількома способами словотвору. *Префіксальний* спосіб, *суфіксальний* спосіб, *префіксально-суфіксальний*, спосіб *основоскладань* та *перехід слів з однієї частини мови в іншу* (Караман та ін., 2011).

Префіксальний спосіб творення прикметників полягає в утворенні похідних слів за допомогою префіксів. Наприклад суфікс “пре-“ виражає значення особливо високого ступеня вияву ознаки – “прерозумний”, “предовгий”. Префікс “за-“ виражає ознаку великої міри – “задовгий”, “зашвидкий”. Префікс “не-“ є найбільш продуктивним з усіх, за його допомоги можна утворювати протилежні значення прикметників – “гарний – негарний”, “добрий – недобрий”. Окрім вже зазначених, також використовуються префікси іншомовного походження, що набули інтернаціонального вжитку – “анти-“, “архі-“, “про-“, “супер-“, “мікро-“, “макро-“, “псевдо-“. Наприклад: “архіважливий”, “супермодний”, “антивіковий”, “псевдопатріотичний”, “проукраїнській”.

Суфіксальний спосіб творення прикметників полягає в утворенні похідних форм прикметника за допомогою суфіксів.

Суфікси “-езн-“, “-енн-“, “-ач-“, “-ущ-“, “-ющ-“ можуть надавати прикметникам значення збільшеності, згрубілості. Наприклад: “величезний”, “злющий”. Суфікси “-еньк”, “-есеньк”, “-ісіньк”, “-юсіньк” надають прикметникам відтінків зменшеності, здрібнілості, зменшено-пестливого ставлення. Наприклад: “гарненький”, “малесенький”. Суфікси “-ав-“, “-уват-“, “-аст-“, “-юват-“, “-яст-“ виражають неповноту виявлення ознаки. Наприклад: “жовтавий”, “кислуватий”. Суфікси для творення відносних прикметників, що позначають матеріал, з якого вироблено предмет: “-н-“, “-

ан-“, “-ов-“, “-ев-“, “-єв-“. Наприклад: “грушевий”, “залізний”. Суфікси “-ов-“, “-ів-“, “-ин-“ вказує на присвійні прикметники. Наприклад: “материн”, “Ігорів”. Суфікси “-ач-“, “-яч-“, “-ій-“, “-ин”», “-ов-“, “-єв-“ використовуються для творення присвійних прикметників від назв істот та тварин. Наприклад: “котячий”, “левовий”.

Префіксально-суфіксальний спосіб творення прикметників полягає у додаванні префікса та суфікса до слова, з метою утворення похідного прикметника. Наприклад: “безатомний”, “задніпровський”.

Спосіб основоскладань полягає у творенні нових слів за допомогою поєднань основ двох або більше слів. Наприклад: “чорнобривий”, “вищезначений”, “великоваговий”.

Спосіб переходу слів з однієї частини мову в іншу полягає в тому, що зовнішня форма слова залишається старою, проте слово набуває інших морфологічні і синтаксичні ознаки. Наприклад: “військовий корабель” (прикметник), “Військовий пішов до річки” (іменник).

Словотвір прикметників в англійській мові має схожі способи як і в українській мові. Суфіксальний спосіб (*suffixation*), префіксальний спосіб (*prefixation*), конверсія (*conversion*), словоскладання (*compounding*). (Ніконова, Никитченко, 2020).

Суфіксальний спосіб (*suffixation*) творення прикметників полягає у додаванні суфіксів до вже існуючої основи. Такі прикметники називаються “*derivative adjectives*” (похідні прикметники). Найпродуктивнішими суфіксами є “-less-“ (вказує на відсутність якоїсь ознаки), “-like-“ (вказує на подібність одного предмета на інший), “-ish-“ (описує предмет, який має характеристики чогось іншого), “-able-“ (прикметник, який описує ознаку за дієслово). Наприклад: “hopeless – безнадійний”, “childlike – дитячий”, “girlish – дівочий”, “responsible – відповідальний”.

Префіксальний спосіб (*prefixation*) творення прикметників полягає у додаванні префіксів до вже існуючої основи. Такі прикметники називаються “*derivative adjectives*” (похідні прикметники). Найпродуктивнішими

префіксами є “un-“ (вказує на протилежне значення), “pre-“ (позначає час), “in-“ (вказує на протилежну ознаку). Наприклад: “happy – unhappy”, “historic – prehistoric”, “correct – incorrect”.

Конверсія (conversion) спосіб словотвору, при якому форма слова залишається старою, проте слово набуває інших морфологічних і синтаксичних ознак. Наприклад: “gold watch – золотий годинник”, “Gold is a treasure – золото – це скарб”, “running man – чоловік, який бігає”, “They are running – вони бігають”.

Словоскладання (compounding) полягає у творенні нових слів за допомогою поєднань основ двох або більше слів. Наприклад: “snow-white”, “seaside”, “shoulder-length”, “well-known”, “cold-hearted”.

2.3 Синтаксична та морфологічна функція прикметника при перекладі з англійської мови на українську.

На прикладі уривку з роману-антиутопії Сюзанни Коллінз “The Hunger Games” (“Голодні ігри”) проаналізуємо використання прикметників у сучасних текстах.

Англійській варіант тексту, в якому виділено прикметники:

"That's why my mother and Prim, with their **light** hair and **blue** eyes, always look out of place. They are. My mother's parents were part of the **small** merchant class that caters to officials, Peacekeepers, and the **occasional** Seam customer.

They ran an apothecary shop in the **nicer** part of District 12. Since almost no one can afford doctors, apothecaries are our healers. My father got to know my mother because on his hunts he would sometimes collect **medicinal** herbs and sell them to her shop to be brewed into remedies. She must have really loved him to leave her home for the Seam. I try to remember that when all I can see is the woman who sat by, **blank** and **unreachable**, while her children turned to skin and

bones. I try to forgive her for my father's sake. But to be **honest**, I'm not the **forgiving** type." (Collins, 2010:9).

Український варіант перекладу з тексту оригіналу:

“Ось чому моя мати і Прим, із їхніми **білявими** косами і **блакитними** очима, завжди здавалися на Скибі чужими.

А такими вони й були. Мамині батьки належали до **невеликого** прошарку торгівців, які обслуговують чиновників, миротворців і парочку заможних жителів Скиби.

Вони тримали аптеку в **престижнішому** районі округу. Оскільки послуги лікарів не з нашою кишенею, то єдиний наш порятунок — аптекарі. Мій майбутній тато збирав лікувальні трави під час вилазок на полювання і продавав їх в аптеку, де згодом із них робили ліки. Там мої батьки й познайомилися. Мабуть, мама міцно його покохала, адже погодилася покинути рідну домівку і переїхати на Скибу. Я намагалася згадати той час, коли батько був іще живий, але пам'ятала тільки жінку, яка сидить непорушно, **спантеличена** й **далека**, і споглядає, як її діти всихають від голоду, перетворюючись на шкіру й кістки. Зараз я намагаюся пробачити їй таку поведінку — заради батька.” (Коллінз, Григораш 2010:12).

Прикметники “light” та “blue” в реченні стоять у початковій формі (positive form) та виконують функцію означення. В українському перекладі, прикметники “білявими” та “блакитними” виконують ту ж саму функцію. У перекладі прикметники узгоджуються у числі, відмінку та роді з іменниками “косами” та “очима”.

Прикметник “small” в реченні стоїть у початковій формі (positive form) та виконують функцію означення. У перекладі прикметник “невеликого”

виконує ту ж саму функцію у реченні, що і в тексті оригіналу. Прикметник узгоджується з іменником “прошарку” у числі, відмінку та роді.

Прикметник “occasional” в реченні стоїть у початковій формі (positive form) та виконують функцію означення. У перекладі використано інший прикметник – “заможних”, з метою, щоб підкреслити реалії того часу та конкретно передати ідею автора. Цей прикметник виконує ту ж саму функцію у реченні, що і в тексті оригіналу. Прикметник узгоджується з іменником “жителів” у числі, відмінку та роді.

Прикметник “nicer” в реченні стоїть у вищій формі порівняння (superlative form) та виконують функцію означення. В українському перекладі, прикметник “престижнішому” виконує ту ж саму функцію й вживається у вищій ступені порівняння. У перекладі прикметники узгоджуються у числі, відмінку та роді з іменником “районі”.

Прикметник “medical” в реченні стоїть у початковій формі (positive form) та виконують функцію означення. У перекладі прикметник “лікувальні” виконує ту ж саму функцію у реченні, що і в тексті оригіналу. Прикметник узгоджується з іменником “трави” у числі, відмінку та роді.

Прикметник “blank” та прикметник “unreachable” в реченні стоїть у початковій формі (positive form) та виконують функцію означення. У перекладі ці прикметники вживаються як “спантеличена” і “далека”, виконують ті ж самі функції у реченні, що і в тексті оригіналу. Прикметники узгоджуються з іменником “жінка” у числі, відмінку та роді.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Отже, у цьому розділі було проведено аналіз тексту в якому було виокремлено та проаналізовано прикметники англійською та українською мовою. Прикметники в обох мовах виконують однакову функцію у реченні, мають однакові форми порівняння в оригіналі та перекладі. Проте, головною

відмінністю є те що, в англійській мові прикметник не узгоджується з іменником/займенником у числі, відмінку та роді.

Більш того, було виявлено, що поява нових прикметників в обох мовах обумовлена розвитком у галузі технологій та соціальних мереж. Важливо зауважити, що більшість прикметників в українській мові є запозиченими з англійської мови та передаються за допомогою транслітерації.

ВИСНОВКИ

Підбиваючи підсумки поданої роботи, варто зазначити важливість та значущість прикметника в українській та англійській мовах. В обох мовах прикметник виступає самостійною частиною мови, що служить для опису ознак предмету та відповідає на запитання “який?”, “яка?”, “яке?”, “які?”, “чий?”, “чия?”, “чиє?”, “чиї?”.

Технічний прогрес обумовлює появу нових прикметників в англійській мові й шляхом транслітерації та запозичень вони з’являються в українській мові. У поданій роботі було наведено приклади прикметників, що з’явилися нещодавно та приклад їх вживання у контексті.

Прикметник має спільну класифікацію в обох мовах та однакові ступені порівняння. В українській та в англійській мові він виконує однакову функцію в реченні, виступаючи, як правило, як означення або іменникова частина складеного присудка.

Окрім цього, варто звернути увагу на головну відмінність прикметників в обох мовах. Оскільки українська мова відноситься до синтетичних мов, взаємозв’язок слів у реченні передаються за допомогою закінчення, то прикметник повинен узгоджуватись із займенником/іменником у роді, числі та відмінку. Проте англійська відноситься до аналітичних мов, тому взаємозв’язок у реченні передається за допомогою службових частин мови,

порядку слів та граматичному відношенню. Тож, прикметник не узгоджується з іменником/займенником у роді, числі та відмінку.

У цій роботі було проведено порівняння прикметників у сучасному тексті англійською мовою та у його перекладі українською мовою. З цієї практичної частини можна зробити висновок про однакові характеристики прикметника в обох мовах, а саме яким членом речення виступають та форму вживання. Слід зауважити про узгодження прикметників в українській мові.

Отже, ця робота може підкреслити усі важливі аспекти вивчення прикметників та виокремити складнощі, з якими можна стикнутись при вивченні прикметників в обох мовах.

РЕЗІЮМЕ

В цій курсовій роботі представлено особливості вживання прикметників в українській та англійській мовах. Подана праця акцентує увагу на важливих аспектах вивчення прикметника, як самостійної частини мови. Поглиблює знання у сфері порівняльного мовознавства та надає стисло та ґрунтовну інформацію про прикметник.

Особливу увагу приділено морфологічним характеристикам прикметника, за допомогою порівняльного методу дослідження було виокремлено спільні ті відмінні риси в обох мовах. З чого можна зробити висновки, що прикметник виконує важливу роль в аналітичних та синтетичних мовах, не зважаючи на деякі відмінності.

Більш того, завдяки практичній частині аналізу художнього тексту було зроблено висновки, що прикметник грає значущу роль у сприйнятті тексту читачем, а його правильний переклад поглиблює змістовність написаного.

Дана робота складається з двох розділів та висновку, кожний розділ підкреслює унікальні аспекти прикметника та подає вичерпну інформацію,

яка може бути використана при вивченні прикметника, як самостійної частини мови на заняттях з граматики та/або теорії та практики перекладу.

Summary

This term paper presents the peculiarities of the use of adjectives in the Ukrainian and English languages. The work focuses on important aspects of studying adjectives as an independent part of speech. It deepens knowledge in the field of comparative linguistics and provides concise information about the adjective.

Particular attention is paid to the morphological characteristics of the adjective, and the comparative method of research is used to identify common and distinctive features in both languages. From which we can conclude that the adjective plays an important role in both analytical and synthetic languages, despite some differences.

Moreover, thanks to the practical part of the analysis of a literary text, it was concluded that the adjective plays a significant role in the reader's perception of the text, and its correct translation deepens the meaning of the written text.

This paper consists of two chapters and a conclusion, each chapter emphasizing unique aspects of the adjective and providing comprehensive information that can be used in the study of the adjective as an independent part of speech in grammar and/or translation theory and practice classes.

Список використаних джерел

1. Авраменко, О. М., & Блажко, М. Б. (2011). *Українська мова та література*. Грамота.
2. Бондаренко К. (2022). Зашквар, рофл і крінж: Пояснюємо молодіжний сленг простими словами. tsn.ua. <https://tsn.ua/tsikavinki/zashkvar-rofl-i-krinzh-poyasnyuyemo-molodizhniy-sleng-prostimislovami-1974112.html#:~:text=Крінж%20%20почуття%2C%20близьке%20до%20%22,Кріповий%20%20страшний%2C%20лякаючий>
3. Вихованець, І. Р., & Городенська, К. (2004). *Теоретична морфологія української мови*. Пульсари.
4. Гладуш, Н., & Павлюк, Н. (2019). *Contrastive Grammar: Theory and Practice - Порівняльна граматики: теорія і практика: навч. посіб.* Університет ім.Грінченко.
5. Горпинич, В. (2004). *Морфологія української мови : підручник*. Академія.
6. Караман, С., Караман, О., & Плющ, М. (2011). *Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл.* Літера ЛТД.
7. Коллінз, С. (2010). *Голодні Ігри* (У пер. Григораш У.). Країна Мрій.
8. Корунець, І. (2006). *Порівняльна типологія англійської та української мов*. Львівська Політехніка.
9. Ніконова, В., & Никитченко, К. (2020). *A Course in Contrastive Lexicology of the English and Ukrainian Languages / Курс зіставної лексикології англійської та української мов*. Видавничий центр КНУ.
10. Плющ, М. (2005). *Граматики української мови : у 2 ч.: Підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.* Вища школа.

11. Іщук, М. Прикметники із запозиченими префіксами (освіта, функціонування). (б. д.). У *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*.
12. Расвська, Н. (1976). *Теоретична граматики сучасної англійської мови*. Вища школа.
13. Словотвір (2024) <https://slovotvir.org.ua/words/krinzh>
14. Alexandr, L. (2003). *Longman English Grammar*. Pearson Education Limited.
15. Baker, M. (2003). *Lexical Categories - Verbs, Nouns and Adjectives*. Cambridge University Press.
16. Brown, I., & Miller, E. (1999). *Concise Encyclopedia of grammatical categories*. Cambridge University Press.
17. CD – Cambridge Dictionary
 - 1) <https://dictionary.cambridge.org/uk/dictionary/english/cringe>
 - 2) <https://dictionary.cambridge.org/uk/dictionary/english/haptic>
18. Carstairs-McCarthy, A. (2002). *An Introduction to English Morphology*. Edinburgh University Press Ltd.
19. Carter, R., & McCarthy, M. (2006). *CAMBRIDGE GRAMMAR OF ENGLISH*. Cambridge University Press.
20. Collins, S. (2008). *The Hunger Games*. Scholastic.
21. Eastwood, J. (2002). *Oxford guide to English grammar*. Oxford University Press.
22. Karamysheva, I. (2012). *CONTRASTIVE GRAMMAR OF ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES*. Nova Knyha Publishers.
23. Murphy, R. (2012). *English Grammar in use*. Cambridge University Press.